

ELTE Tanító- és Óvóképző Kar

Az ókori görög világ

Ember és társadalom műveltségi terület

5. osztály

ÓRATERVEZET

Készítette: Salga Kristóf
Műveltségi terület: ember és társadalom
Tantárgy: történelem
Osztály: 5.
Az óra témája: Az ókori görög világ
Az óra cél- és feladatrendszere: a fejlesztendő attitűd, készségek, képességek, a tanítandó ismeretek (fogalmak, szabályok, stb.) és az elérendő fejlesztési szint, tudásszint megnevezése: <ul style="list-style-type: none">– Az ókori Görögországgal kapcsolatos ismeretek felelevenítése, rendszerezése, összefoglalása.– A leíró képesség fejlesztése a „Ki vagyok én?” feladatokkal.– A kommunikációs és összefoglaló képesség fejlesztése az ókori olimpia feladattal.– A görög társadalommal kapcsolatos ismeretek felelevenítése a spártai társadalom és a totójáték segítségével.– A görög-perzsa háborúk felelevenítése a kiegészítő feladattal.– A történelmi fogalmak felelevenítése fogalompárosítással.– Topográfiai ismeretek felelevenítése a görög-perzsa háborúk helyszíneinek bejelölésével vaktérképen.– Dramatizáló képesség fejlesztése riportjátékkal.
Az óra didaktikai feladatai: összefoglalás
Tantárgyi kapcsolatok: irodalom, testnevelés
Felhasznált források (tankönyv, munkafüzet, feladat- és szöveggyűjtemény, digitális tananyag, online források, szakirodalom stb.): <ul style="list-style-type: none">– Horváth Péter: Történelem 5. Nemzedékek Tudása Kiadó.– Történelmi munkafüzet 5. Nemzedékek Tudása Kiadó– Történelem munkafüzet 5. Mozaik kiadó

Idő	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia		Eszközök
		Módszerek	Tanulói munkaformák	
	I. BEVEZETŐ RÉSZ			
5'	<p>1. A trójai háború eseményeinek sorba rendezése</p> <p>Egy, a trójai háború eseményeit leíró szöveget a tanár összekevert, a tanulóknak kell az eseményeket sorrendbe állítaniuk. Ezután beszélgetés a trójai háborúról.</p> <p>T: Hoztam nektek egy szövegrészletet, amiben a mondatok összekeveredtek, olvassuk el ezeket!</p> <p>T: Melyik háborúról szól ez a szöveg? V: Trójai háború! T: Így van! Tegyétek sorrendbe a mondatokat! T: Melyik irodalmi mű meséli el a Trójai háború történéseit? Ki írta? V: Iliász, Homérosz</p>	Tevékenykedtetés, beszélgetés	Egyéni, frontális	Interaktív tábla, feladatlap
5'	<p>2. Görög istenek</p> <p>A tanár „Ki vagyok én?” játékkal eleve-níti fel a görög istenekkel kapcsolatos ismereteiket. A kihívott tanuló homlokára felragasztja egy görög isten nevét, majd a társaknak kell állításokat megfogalmazniuk, hogy ki tudja találni, melyik istenről van szó.</p> <p>T: Most „Ki vagyok én?” játékot fogunk játszani. Akit kihívok a táblához, annak egy görög isten nevét fogom a homlokára ragasztani egy kis cédulával. A többiek nem egyértelmű, de találó meghatározásokkal próbálják rávezetni, hogy melyik görög isten ő.</p> <p>Istenek: Arész, Hermész, Aprodité, Héphaisztosz</p> <p>T: Milyen görög isteneket ismertek még? V: Hadész, Zeusz, Héra, Pallasz Athéné T: Mik a jellemzői a görög isteneknek? Mit tudtok róluk? V: Több isten volt, nem voltak tökéletesek, emberi alakjuk volt, beleavatkoztak az emberek életébe stb.</p>	Tevékenykedtetés, beszélgetés	Frontális, egyéni	I s t e n n e v e k szókártyákon

	II. FŐ RÉSZ			
8'	<p>1. Ókori olimpia</p> <p>A tanulók a tankönyv „Az ókori olimpiák versenyszámai” olvasmánya alapján riport-játékot készítenek, amiben bemutatják egy ókori olimpia menetét, jellemzőit.</p> <p>T: Nyissátok ki a tankönyvet az 54. oldalon! Alkossatok 4 csoportot! Riport-játékot fogunk játszani a tankönyv olvasmánya alapján. Az 1. csoport az első és a második nap eseményeit dolgozza fel, a 2. csoport a harmadik nap eseményeit, a 3. csoport a negyedik nap eseményeit, a 4. csoport pedig az ötödik nap eseményeit. Miután elolvastátok, megbeszélések egymás között, a csoport szóvivője, tudósítója kijön a táblához és beszámol a többieknek az adott napról, mint ahogy a sportriporterek teszik ezt a híradóban.</p> <p>Szövegrészletek:</p> <p>1-2. nap: „Az első nap szertartásai után, a második napon délelőtt rendezték a kocsiverse-nyeket, kétkerekű, négylovas kocsikkal. Ebben a versenyben a győztesek közé nem a sportoló, hanem a kocsi tulajdo-nosának nevét jegyezték fel. Délután került sor az öttusára. Versenyszámai: diszkoszvetés, távolugrás, gerelyhajítás, futás és birkózás voltak. Ha valaki három számot megnyert, biztosan bajnok lett.”</p> <p>3. nap: „A harmadik nap ismét vallási szertar-tással kezdődött. A Zeusz-templom melletti oltárnál száz ökröt áldoztak fel: levágták őket, és combjaikat elégették. Délután a fiatal (12–18 éves) fiúk versenyeivel folyta-tódott a játék (futás, birkózás, ökölvívás).”</p> <p>4. nap: „A negyedik napon különböző távokon lebo-nyolított futóversenyek voltak, majd ismét birkózás és ökölvívás. Ekkor került sor a legdurvább sportágra, a pankrációra, amely teljesen szabad birkózást jelentett. A részt-vevők ütötték, pofozták, rúgták egymást, sőt, sokszor haraptak is –bár ez már szabály-talan volt. A küzdelem addig tartott, amíg valamelyikük fel nem adta a viadalt úgy, hogy megkocogtatta a másik vállát. Ebben a versenyszámban előfordult, hogy egy spor-tolót a halála után avattak győztessé.</p>	Tevékenykedtetés, Dramatizálás	Csoportos	Szövegek

5'	<p>1. A spártai társadalom A képek alapján a tanulók felelevenítik ismereteiket a spártai társadalom rétegeiről, csoportjairól. T: Egy korabeli képet hoztam nektek. Mit láthatunk a képen?</p> <p>V: A spártai társadalmat! T: Így van! Milyen rétegei vannak a spártai társadalomnak, kik alkotják ezt? V: Szabad polgárok, helóták, körüllakók. A helóták laktak ott eredetileg, de a spártaiak leigázták őket, rabszolgasorba kényszerítve őket. A körüllakókat adófizetésre kényszerítették.</p>	Megbeszélés Tevékenykedtetés, megbeszélés	Frontális Egyéni	Feladatlap
5'	<p>3. Totó-játék A tanár állításokat mond, amelyekről el kell dönteni, hogy az athéni (1), a spártai (2) vagy egyik társadalomra se igazak (x) a) A gyerekek csak 7 éves korukig nevelkedtek otthon. (2) b) Kereskedelemmel, iparral foglalkoztak elsősorban. (1) c) A poliszt a népgyűlés vezette. (1) d) Az állam élén a király áll, aki isteni eredetű. (x) e) Nagy hagyományai voltak a katonai nevelésnek. (2) f) A száműzetésről cserépszavazással döntöttek. (1) g) Egyistenhit jellemezte őket. (x)</p>	Tevékenykedtetés, megbeszélés	Egyéni	Feladatlap
5'	<p>4. Görög–perzsa háborúk a) A tanulók a görög–perzsa háborúk eseményeit először sorrendbe teszik, majd az eseményeket kiegészítik a hozzájuk tartozó évszámmal és görög hadvezérrel. T: Három helyszínt olvashattok. A feladat az lesz, hogy a csatákhoz évszámot és hadvezért párosítsatok, majd a csatákat tegyétek kronológiai sorrendbe!</p> <p>Thermopülai Szalamisz Maratón</p>			

	<p>b) A tanulók vaktérképen bejelölik a helyszíneket!</p> <p>5. Fogalompárosítás A tanár fogalmakat és magyarázatokat kever össze. Az lesz a tanulók feladata, hogy párosítsák a magyarázatokat a megfelelő fogalommal.</p> <p>Fogalmak: polisz, helóta, amfora, olimpia, Olümposz, demokrácia Magyarázatok: városállam, Spárta őslakói, felfelé szélesedő, füles cserépedény, ókori sportesemény, az istenek lakhelye, Jelentése: népuralom</p> <p>6. „Ki vagyok én?” a) A tanár kihív a táblához egy tanulót, aki kap egy kártyát. Az lesz a feladata, hogy a kártyán szereplő személyt körülírja, hogy a többiek rájöjjenek a megoldásra. Kártyán: Alexandrosz</p> <p>b) Nagy Sándor életének felelevenítése</p> <p>A tanár a játékból kiindulva feleleveníti Nagy Sándor életének főbb eseményeit. T: Ha Nagy Sándorról hallotok, mi jut először eszetekbe? V: Philipposz fia, Arisztotelész tanítványa, Kr. e. 336–323 között uralkodott, Indiáig előrenyomult stb.</p>		<p>Frontális, Egyéni</p> <p>Frontális, Egyéni</p>	<p>Vaktérkép</p> <p>Interaktív tábla</p>
	III. BEFEJEZŐ RÉSZ			
5'	<p>Hiányos vázlat kiegészítése A tanulók a hiányos vázlatot az órán felelevenített ismereteik alapján kiegészítik.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A (trójai) háború a görög terjeszkedés idején történt. - Az első ókori olimpiát (Kr. e. 776)-ban rendezték. - A spártai társadalmat a szabad spártai polgárok, a rabszolgasorba kényszerült (helóták) és az adófizetők (körüllakók) alkották. - A perzsa hajók megakadályozták a görögök (szabad kereskedelmét), ezért tört ki a háború. - A (cserépszavazáson) minden athéni polgár részt vehetett. - Athén és Spárta viszálya vezetett (Makedónia) megerősödéséhez. 	Tevékenykedtetés	Egyéni	Feladatlap
	Értékelés			